

ת"פ 30216/05 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד נאג'י בן מוחמד אבו
ע אמר

בית משפט השלום בבאר שבע

ח' אייר תשפ"א
20 אפריל 2021

ת"פ 30216-05 מדינת ישראל נ' אבו ע אמר

לפני כב' השופט רון סולקין
המאשימה
מדינת ישראל - פמ"ד
ע"י ב"כ מתמחה לימור אהרון
נאג'י בן מוחמד אבו ע אמר
ע"י ב"כ עו"ד עמית דיטשר
נגד
הנאשם

גזר דין

כתב האישום והשתלשלות הדיון

הנאשם שלפני נוטן את הדיון בגין עבירה של החזקת נשק חם ותחמושת שלא כדין, בניגוד לסעיף 144(א) רישא וסיפה לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

בהתאם לעובדות כתב האישום, החל ממועד שאין ידוע למאשימה, החזיק הנאשם ברשותו תת מקלע מאולתר המכונה "קרלו" (להלן: "הנשק") וכן, החזיק במשך 30 כדורים לנשק (להלן: "התחמושת").

ביום 04.02.19, סמוך לשעה 20:30, סר הנאשם לתחנת המשטרה בצומת שוקת, ומסר את הנשק ותחמושת למשטרת.

הנאשם הודה בכתב האישום כי שהוא, שלא במסגרת הסדר טיעון, והופנה להערכת שירות המבחן למボגרים.

לאחר קבלת המידע מגורמי ההערכה, טענו הצדדים לעונש, ומכאן - גזר דין זה.

התביעה לא הגישה ראיות לענין העונש.

ההגנה הגישה אסופה כתבות והודעות לעיתונות, שענין ממצאים שונים, בהם התאפשרה, במהלך השנים, החזרת נשק וציוד צבאי, באופן אונומי, ומבליל פתיחה בהליכים פליליים (נ/ז).

הערכת שירות המבחן למבוגרים

בעניינו של הנאשם הוגש תסוקיר המפרט את נסיבותו האישיות, כבן 22, רווק, ללא ילדים, מתגורר בליקיה עם הוריו ואחיו, אינם עובד מאז מעצרו.

משפחה מוצאו של הנאשם פוליגמית. מאמו - שמנונה ילדים בגילאים 5 - 22, כאשר הנאשם הוא הבכור. אביו של הנאשם נשא אישة שנייה, ממנה נולדו עוד עשרה ילדים.

ה הנאשם לא סיים לימודי החובה ולא זכה לתעודת בגרות.

משפחה הניסטן מסוכסכת עם משפחה אחרת בליקיה, על רקע טענות לזכויות במרקע עין, ובמסגרת סכסוך זה, שני אנשים כבר קיימו חיהם.

ביחס לעבירה הנוכחיית, הודה הנאשם ביצועה. לדבריו, באותה העת, עבד אצל קבלן בעבודות בניה, ומתגלה שקיית ובתוכה הנשק. לדבריו, לא נתן מיד את הנשק, אלא החביא אותו וחזר לביתו. מאוחר יותר באותו היום, חזר למקום ונטל את השקיית עם הנשק. הנאשם שם את הנשק בתוך תיק והחביאו לבינה בביתו במשך שלושה ימים. לאחר מכן, פנה הנאשם למשטרת ומסר להם את הנשק.

ה הנאשם שיתף, כי לא שת ליבו להשלכות של החזקת הנשק בביתו, ופחד למסור הנשק למשטרת קודם לכן, מחשש שיועמד לדין.

שירות המבחן למבוגרים התרשם, כי הנאשם אינו בעל דפוסים עבריניים, והוא פועל בהיעדר שיקול דעת, על רקע גילו הצעיר.

שירות המבחן העריך, שהנשק הוחזק על רקע הסכסוך בין המשפחות, וזאת למרות הגרסה, שמסר הנאשם. סכסוך זה

עודנו פעיל ובשל כך קיימת מסוכנות לעתיד.

הנאשם לא הביע מוטיבציה להליך טיפולית ולכז לא ניתנה המלצה שיקומית.

שירותות המבחן המליצ' על ענישה מוחשית ומרתיעה, בדמות מאסר בפועל, לריצו' בדרך של עבודות שירות.

טענות הצדדים

התביעה הגישה טיעונה בכתב (ת/2) והשלימה אותו על פה.

התביעה הדגישה הערכיהם המוגנים שנפגעו - הגנה על שלום הציבור ובטחונו; שמירת תחושת ביטחון הייחד והרבבים; שמירה על שלטון החוק והסדר הציבורי; שמירה על גופו וחיו של האדם.

התביעה הפנתה גם לנسبות החזקת הנشك והתחמושת - אשר הוסלקו בחצר בית מגורים, בו מתגוררת משפחה ובה גם קטינים.

התביעה הדגישה את פוטנציאל הסיכון הנובע מהחזקת נشك חם ותחמושת, שלא כדין, אשר עלול למצוא דרכו לפעולות עברינית או בטחונית.

התביעה הפנתה גם לטיב כלי הנشك - תחת מקלע מאולתר, נשק אוטומטי המאפשר בקצב אש גבוה, דיוק נמוך ונזק גדול. כן, הנאשם החזיק לצד הנشك, גם 30 קליעי תחמושת.

התביעה טענה, כי מתחם העונש ההולם בעבירות מסווג זה הינו 30 - 54 חודשים מאסר בפועל, אולם, בשל המאפיינים המיוחדים בתיק זה, בעיקרו הוא מסירת הנشك למשטרת ידי הנאשם, ביוזמתו, והאיוז של חומרת העבירה אל מול הצורך ליתן עידוד להעברת כלי נשק לרשותו, עטרה התביעה למתחם ענישה מיוחד, הנע בין 6 ל-18 חודשים מאסר בפועל.

התביעה ביקשה למקם עונשו של הנאשם ברף המתחם, לצד מאסר על תנאי; כניסה; חילוץ הנشك והתחמושת.

ההגנה טענה, כי אלמלא פנה הנאשם מיזמתו למשטרת כל לא היו יודעים על החזקת הנشك, כיוון שלא היה בידו

המשטרה מידע מוקדם על החזקת נשק בידי הנאשם.

לטענת התביעה, מלמד מתחם הענישה אליו עתרה התביעה במקרה דן, כי גם היא מייחסת משקל ממשותי לעובדה זו.

ההגנה עתרה למתחם הענישה הנע בין מסר על תנאי ועד 9 חודשים לרצוי בדרך של עבודות שירות.

ההגנה טענה, כי המתחם אליו עותרת התביעה, חוטא בהשגת המטרה - לעודד אנשים להחזיר נשק.

لتימוכין בטענה זו, טענה ההגנה, כי מעת לעת מתקיים מבצע החזרת נשקים ללא העמדה לדין כלל (צורפו אסמכתאות נ/1), ויש לעודד החזרת הנשקים גם מבלתי להמתין למבצע זהה.

לטענת ההגנה, מבצעים אלו מלמדים על כך שהמדינה יכולה לשאת, מבחינת האינטראס הציבורי, החזרת נשק ללא העמדה לדין.

ההגנה טענה, שעצם העמדת הנאשם לדין, מהוות נקיטת יד קשה כלפיו, להבדיל מהמבצעים בהם מחזירים הנשקי הנניםמאי העמדה לדין כלל.

ההגנה עתרה למקם עונשו של הנאשם בתחום המתחם (לשיטה), ככלומר להסתפק בעונש צופה פני עתיד.

בדברו الآخرן מסר הנאשם, כי מצטרע על שקרה, והוסיף, כי הוא מצא את הנשך ולקח אותו לתחנת המשטרה.

דין והכרעה

אין צורך להזכיר מילימ על פוטנציאל הסיכון הנובע מהחזקת נשק חמ קלני, שלא כדין. כל נשך עשוי למצוא דרך פעילות שלילית, אם פלילית ואם נגד בטחון המדינה.

החזקת נשק על ידי מי שלא נבדק, לא נמצא מתאים ולא הוכשר לכך, בתנאים שאינם מבטיחים בידונו של הנשך מהסביבה (כיהם, מי שמחזיק נשק לראשונה נדרש לאפסנו בכיסוף מאובטחת, מאחורי שני מנעלים), עלולה להביא לסיכון שלום הציבור, גם אם אין ראיות שהחזקת נשק לצורך פעילות שלילית, כמפורט לעיל.

בנוספ, החזקת נשק כאמור עלולה להביא לפגיעה בשלטון החוק ובונושאי שלטון החוק, המבצעים את תפיקdem.

בפסק דין ע"פ 3288/14 מדינת ישראל נ' קרייספל (פורסם במאגרים), נאמר:

בשל פוטנציאלי ההרס הטמון בכל נשק, הכלול גם אפשרות לפגיעה עיוורת באנשים מן היישוב, מתפקידו של בית המשפט להרתו אף מפני עבירות החזקת נשק שלא כדין. זאת, כדי לבلوم את שרשרת העבירות בשלב ראשון.

בפסק דין ע"פ 4945/13 סלימאן, נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים), נאמר:

... התגלגולותם של כלי נשק מיד ליד פיקוח עלולה להוביל להגעתם בדרך לא דרך לגורםים פליליים ועוינים. אין לדעת מה יעלה בגורלם של וללאו תוצאות הרסניות יובילו. ודוק: הסיכון שנשקף לשלום הציבור צריך להילך בחשבו על ידי כל מי שמחזיק بيדו נשק שלא כדין, גם אם אינו מחזיק בו למטרת ביצוען של עבירות אחרות. עצם החזקת נשק בעל פוטנציאלי קטילה מבלי שיש עליו ועל בעליו פיקוח מוסדר של הרשות טומן בחובו סיכון, באשר המחזיק בו נתון תמיד לחשש שיתפתחה לעשוות בו שימוש, ولو ברגעי לחץ ופחד.

[ההדגשה אינה במקור].

כלל, על בית המשפט ליתן ידו למיגור התופעה של החזקת נשק בלתי חוקי, אשר היפה "מכת מדינה". נפיצות כל נשק יוצרת סכנה של ממש לבטחון הציבור, כפי האמרה הידועה, לפיה, כל נשק שהופיע במערכת הראשונה, חוזר להופיע במערכות של אחר مكان. ובעת האחורה, די בהצחה חטופה בכל מהדורות חדשות כמעט, כדי להתרשם מהנזקים הקשים, אשר נגרמים מכל נשק, המוחזקם על ידי מי שאינו מורשה לכך.

הסיכון גובר כאשר מדובר בcoli נשק אוטומטי, ולענין זה, גם coli מאולתר - הוא coli נשק מסוכן, שבכוו להמית ובשנים האחרונות אירעו אינספור פיגועים פליליים ואפ' בטחוניים, אשר גרמו למותם של בני אדם, כולל מי שאינו מעורבים בסכסוך הפלילי, באמצעות coli נשק מסווג זה, שקצב האש שלו גבוה, ורמת הדיק שלו - נמוכה.

בשרה של גזר דין, שניתנו בבית משפט זה בשנים האחרונות, הוביל בית המשפט זה מגמה של החמרת הענישה בגין עבירות אלה וזאת כמענה להתקפות התופעה הקשה, שהגיעה עד כדי מכת מדינה. מתחם הענישה, בגין עבירה של החזקת נשק חם מסווג רובה סער או תת מקלע, הוועד בין 18 עד 36 חדש מסר בפועל, כשהחודש האחרון אף גילה בית המשפט דעתו, כי המשך התפשטות התופעה מצדיק החמרה נוספת במתחם, כך שניוע בין 20 עד 40 חדש מסר (מתחם זה טרם הוחל בפועל, שכן באותו מקרה - נדון הנאשם בגין עבירה, שנעבירה קודם לגילוי הדעת האמור). ראו ניתוח מפורט של ההחלטה בגזר הדין ת.פ. 52901-02-20 מדינת ישראל נ' אל אעם (15.03.21) - פורסם במאגרים).

ברם, המקירה דין, יצא דוף בנסיבות, כפי שהتبיעה עצמה הودתה, בהגינותה.

המדובר בנאשם, אשר פנה מיוזמת לתחנת המשטרה לצורך השבת הנשק והתחמושת, מבלי שהמשטרה חודה כלל, כי

באמתחתו נשק או תחמושת.

ודוק: התביעה הכללית אישרה, בהגינותה, כי לא היה מידע מוקדם, שהגיע לידיות היחידה החוקרת, בעניינו של הנאשם דן. אם היה מידע כזה, ואם החלו צעדים לבירורו - היה הדבר עלול להפחית משקל חשיפת עובדת החזקת הנשך ומסירתו ליחידה החוקרת. שכן, קיימים מקרים, בהם נוקטת המשטרה פעולות, במישור המודיעיני, ומעבירה דרישות למי בני המשפחה, למסור הנשך הבלתי חוקי, בטרם פתיחה בהליךם. אך זהו אינו אחד המקרים הללו אלא, על פי מה שהוצג בבית המשפט - נמסר הנשך לידי המשטרה ללא שהיה כל אינדיקציה להחזתו.

קיים אינטנס ציבורי ממשמעותי, לעודד מחזקי נשך בלתי חוקי, למסרו לרשויות ולפיכך - מצוי בית המשפט לקבוע מתחם ענישה מיוחד למצב זה, שלא יהיה דומה למתחם הקבוע בפסיכה במצב השיכח יותר, בו נתפס הנשך בעקבות פעילות אכיפה של רשות החוק, ואף לא יחול, במקרים בהם נאסף מידע מוקדם על החזקת כל הנשך.

העיקרון שענינו פטור מאחריות או עצמאמה בעקבות גילוי מרצון, אינו חדש, והואណן עוד על ידי חכמים ז"ל, לפני אלפיים שנה.

התורה קובעת, בעניינו של המפתח נערה בתולה (שמות, כב', ט"ז - ט"ז):

וכי יפתח איש בתולה אשר לא ארכשה ושבב עמה, מהר ימברגה לו לאשה; אם מאן ימאן אביה למתה לו כסף
ושקל כמברר בטולות.

ח"ל קבעו, בתורה שבעלפה, כי על המפתח לשלם לאבי הנערה פיזי המרכיב שלושה ראשי נזק: דמי בשות (הפגיעה במעמד המשפחה, שנגרמה עקב קר); פגם (פגיעה בנערה); וקנס - שהועמד על חמישים שקלים כסף, שהוא בעצם העונש הקצוב בתורה על המעשים, ללא קשר לנזק שנגרם.

ברם, לענן מי שהחליט לגנות מרצון את מעשיו, נקבע, במשנה (כתובות, פרק ג', ט'):

באומר: פתית את בתו של פלוני,

משלם בשת ופגם על פי עצמו,

ואינו משלם קיטה.

גם לגבי גנבו, נקבע בתורה, כי דין לשלם כפל שני הטובי שגנבו, ובקרים מסוימים גם פי ארבעה ופי חמישה, אך כאשר הגנב מודה עצמו - יהיה פטור מהtospat, ושלם הקורן בלבד (משנה, שם):

האומר: גנבותי, וטבחתני ומכרתי,

משלם את הקרן על פי עצמו;

ואינו משלם פשלומי בפל ומשלומי ארבעה וחמשה.

בסיום אותה משנה, קבעו חז"ל את הכלל:

זה הכלל:

כל המплатים יתר על מה שהזיך,

איןנו משלם על פי עצמו;

כלומר, מי שבחר לגלות מרzon עבירה שuber, ישלם את הנזק בלבד, ולא יוטל עליו קנס בתוספת (הकנס בא לידי ביטוי במילים "יתר על מה שהזיך").

בגמרה, המפרשת את המשנה, נדונה השאלה - מה דין של מי שהודה, כשתבעת הראות סביבו התהדקלה, או, בלשון חכמים: "ראה עדים ממשמים ובאים", CSLענין זה התגלעה מחלוקת חכמים, האם יהיה עליו לשאת בתשלום הקנס, אם לאו. ראו תלמוד בבלי, מסכת Baba Kama, ע"ה ע"א. לשיטת רבינו אלעזר ברבי שמואן - במצב זהה, לא יכול הפטור מתשלום הקנס. חכמים אחרים מיחסים חשיבות לעצם ההודה ולשיטתם עדין היה העברין פטור מתשלום הקנס. ראו ניתוח מעמיק של הסוגיה במסמרו של עו"ד ור"ח חגיג גروس "פטור מאכיפה פלילתית ל'מעלים' מס' עקב הליכי גלי מרzon של רשות המסים -- עמדת המשפט העברי", ש"ת ועוד, עלון המשפט העברי של לשכת עורכי הדין, מחוז תל אביב, גליון 17, שבט תשע"ח - פברואר 2018.

גם במשפט הישראלי המודרני, מוכר העיקרון של פטור או הפחתת האחריות עקב גלי מרzon והוא אינו יהודי לתהום העבירות בנשך. התיחסות צו קיימת גם ברשות המס - שם נקבע "נווה גלי מרzon" על עבירות אשר, במקרים בהם לא הייתה ידיעה מוקדמת לרשות המס אודותיה, וכאשר גילין הניב תשלום מס מעמוותי -ibia הגלי, במקרים מסוימים, לפטור מלא אחריות פלילתית.נווה זה עמד בתקפו כהוראת שעה בין השנים 2005 עד 2019 (תוך הארכתו מעת לעת) ולאחרונה מתקיים דין לקביעתו מחדש. גם כיום, כשג תקפו של הנהל, קיימת התיחסות שונה בתכלית למי שמנתה מרzon נתונים, שיבאו לחבות במס.

יתרה מכך, כפי שטענה ההגנה, מתקיימים, מעת לעת, מבצעים, במסגרת ניתנת לציבור הזדמנויות למסור לרשות נשך ואמל"ח, באופן אונימי ומלוי שיינקטו הליכים פליליים.

הgam שהנאשם לא המתין למבצע מעין זה לצורך השבת הנשך והתחמושת - ولكن ננקט נגדו הליך פלילי, הרי עצם קיום

אوتם מבצעים מלמד, ביתר תוקף, על עצמתו של האינטראס הציבורי לעודד מסירת נשך בלתי חוקי לרשותו.

על מנת לקדם האינטראס הציבורי ולאחר שהוברר, כאמור, כי במקרה דנן אין מדובר במצב, בו הייתה ידיעה מוקדמת לרשות על החזקת הנשך; לאחר שנמסר לידי הרשות כל' נשך חם, שהוא עשוי להקים פוטנציאלי סיכון של ממש לציבור - יועמד מתחם הענישה הנע כר' שינוי בין עונש מאסר צופה פני עתיד ועד למאסר בפועל בגין מחצית השנה, לריצוי בדרך של עבודות שירות.

קביעת הענישה הספציפית בתוך המתחם

אשר לקביעת הענישה במסגרת המתחם האמור, על בית המשפט לשקל, את עברו של הנאשם; נסיבותו האישיות והפרוגנוזה של גורמי ההחלטה לגביו.

לזכות הנאשם, גילו הצעיר; היעדר הסתמכויות אחרות כלשהן עם החוק; הודהתו באשמה; הפרוגנוזה החיויבת משירות המבחן למבוגרים.

שירות המבחןאמין לא בא בהמלצת טיפולית, אך יאמר, כי אין בעבודות, העולות מתיק החקירה, כדי ללמד על מי שמעורב בעברנות, או סובל מהתמכרות כלשהו, או קיימת נסיבה אחרת, המצריכה שיילבו בהליך טיפול או שיקומי. בסך הכל - על פי טענת הנאשם, שאין במקרה ראיות לסתור אותה - החזיק בנשך שמצא למשך מספר ימים, בהם התלבט מה לעשות עמו, ולאחר מכן - מסרו לידי הרשות.

מכלול הנתונים מצבע, אם כן, לכיוון ענישה ברף התחתון של מתחם הענישה.

ענישה זו חרוגת לקולה גם מהמלצתו העונשית של שירות המבחן למבוגרים, אך האינטראס הציבורי אינם עליה בקנה אחד עם המלצת שירות המבחן, במקרה זה. ודוק: זהה המלצת שירות המבחן באופן שגרתי, בתקיים שענינים החזקת נשך חם, ולא נראה, שניתן המשקל המתאים לנסיבות המיעילות האופפות תיק זה, שכאמר, אף התביעה הכללית ראתה במקרה מיוחד, שאינם מצדיק מתן הדין לפי מתחמי הענישה המקובלים בפסיקה.

על הנאשם יושטו, איפוא, עוני מאסר צופים פני עתיד, בגין עבירות שענין החזקת נשך חם או קר, או תחמושת.

לנוח נסיבותו האישיות של הנאשם דנן, כפי שפורטו בתסקיר, אין בית המשפט מוצא להשיט עיצום כספי במישור המעשה, ויסטפק בהשתת עיצום כספי, שגם הוא יהיה צופה פני עתיד.

לאחר שבית המשפט עיין בטיעוני התביעה בכתב; שמע טיעוני הצדדים על זה; עיין בראיות לעונש; עיין בתסקירות השירות המבחן למבוגרים; ולאחר ששמע דברו האחרון של הנאשם, גזר בית המשפט על הנאשם את העונשים כדלקמן:

א. 9 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום; והתנאי - שהנאשם לא יעבור עבירה בニיגוד לסעיף 144 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, שהוא מסוג פשע;

ב. 6 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום; והתנאי - שהנאשם לא יעבור עבירה בニיגוד לסעיף 144 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, שהוא מסוג עונן; או עבירה כלשהי בニיגוד לסעיף 186 לאותו חוק;

ג. הנאשם יחתום התחייבות על סך 10,000 ל"נ, להימנע, במשך 3 שנים מהיום, מלעבור כל עבירה המפעילה אחד המאסרים המתוונים הנקבעים בסעיפים א' - ב' לעיל. לא תיחסם ההתחייבות, יאסר למשך 21 ימים;

ד. נפק ותחמושת - יושמדו, בחלווף תקופה הערעור.

עוותק גזר הדין יועבר לשירות המבחן למבוגרים.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, ח' אייר תשפ"א, 20 אפריל 2021, בnocחות הצדדים.